

VABARIIGI VALITSUS

M Ä Ä R U S

Tallinn, Toompea

Rebala muinsuskaitseala põhimäärus

Määrus kehtestatakse muinsuskaitseaduse § 15 lõike 2 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Määruses sätestatakse Rebala muinsuskaitseala (edaspidi *muinsuskaitseala*) ja selle kaitsevööndi piirid, täpsustatakse muinsuskaitsealal ning selle kaitsevööndis kehtivaid nõudeid ja kitsendusi ning muinsuskaitse korraldajate tööjaotust, samuti sätestatakse koostöö muinsuskaitse korraldajate ja muinsuskaitsealal asuvate kaitstavate loodusobjektide valitseja vahel.

§ 2. Esmakordne muinsuskaitse alla võtmise aeg

Rebala muinsuskaitseala võeti esmakordselt muinsuskaitse alla Eesti NSV Ministrite Nõukogu 24. septembri 1987. a määrusega nr 506 "Rebala ajaloolis-kultuurilise kaitsealuse territooriumi kohta".

§ 3. Muinsuskaitseala eesmärk

(1) Muinsuskaitseala eesmärk on tagada looduse ja inimese koostegevuse tulemusena kujunenud kultuurmaastiku, täpsemalt ajalooliselt väljakujunenud asustusstruktuuriga põllumajandusmaastiku ning seda kujundavate elementide nagu külad, talud, krundid, kõlvikud ja nende ajaloolised piirid, kultuurimälestised ning loodusobjektid, samuti sellele avanevate kaug- ja sisevaadete säilimine.

(2) Kaitse eesmärgid, millest käesolevas määruses juhindutakse, on:

- 1) Eesti põhjarannikul asuva ainulaadse, suure teadus- ning kultuuriväärtusega ajaloolise põllumajandusmaastiku, avatud maastike ja seda kujundavate elementide säilitamine;
- 2) maaviljeluse ajaloos aastatuhandete jooksul toimunud arengu eksponeerimine ning võimaluste säilitamine ja loomine kultuuri- ning looduspärandi kompleksseks ja süstemaatiliseks põllumajandusajalooliseks, arheoloogiliseks, etnoloogiliseks ning loodusteaduslikuks uurimiseks;
- 3) kultuurikihis muistse asustuse ja inimtegevuse kohta leiduva teabe ning vanema asustuse säilinud fragmentide säilitamine ja eksponeerimine Eesti suurima arheoloogiamälestiste tihedusega piirkonnas;
- 4) muinsuskaitseala ajalooliselt väljakujunenud maastikuilme ja -struktuuri ning sellel paiknevate kultuuriväärtuslike ehitiste ja neile omase keskkonna säilitamine, uurimine ning korrastamine;

5) kohaliku eripärase paearhitektuuri, kohalike ehitusmaterjalide ja -laadi säilitamine ja korrastamine traditsioonilise asustuspildi osana, sealjuures ehitusajalooliselt väärtusetute ja ajaloolisse keskkonda mittedobivate ehitiste, rajatiste ning muude objektide püstitamise vältimine või nende lammutamine.

2. peatükk

MUINSUSKAITSEALA PIIR JA KAITSEVÖÖND

§ 4. Muinsuskaitseala piir ja kaitsevööndi ulatus

(1) Muinsuskaitseala piir kulgeb järgmiselt:

1) põhjapoolne piiriosa: algab Kostiranna, Ülgase ja Rebala külapiiiride kokkupuutepunktist ja kulgeb Kostiranna külapiiiril alul kagusse, siis kirdesse Ülgase paeastanguni. Edasi piki astangu ülaserva kagu suunas kuni Pärtli 9 katastriüksuse (24504:004:0488) kirdenurgast 12 m kauguseni loode poole, kus on alumise ja ülemise klindiasangu kokkupuutekoht. Sealt kulgeb piir piki ühendavat astangut (u 30 m) edelasse ja siis (u 20 m) kagusse ning edasi piki ülemise klindiasangu ülaserva kuni ristumiseni Ellandvahe teega (tee nr 11258, 24504:004:0487). Edasi alates Talismaa katastriüksuse (24505:002:0220) läänenurgast astangu alt kuni Talismaa, Mesiniku (24504:004:0001) ja Kassiallika (24504:008:0383) katastriüksuste piiride kokkupuutepunktini, sealt piki Mesinki katastriüksuse põhja- ja läänepiiri ning talude sissesõiduteed kuni ristumiseni Koila teega. Edasi piki Koila tee lõunapiiri Toominga katastriüksuseni (24504:004:1370), selle lääne- ja põhjapiiri pidi Jägala jõe teljeni ja edasi ristumiseni Jõelähtme jõega;

2) idapoolne piiriosa: Jõelähtme jõe teljel vastuvoolu kuni Jõelähtme jõkke suubuva kraavini, kus algab ka Jõelähtme küla piir. Edasi piki kraavi lõunasse, mis on Jõelähtme ja Koogi külade ühine piir kuni Tallinn-Narva maantee teemaa (tee nr 1, 24504:008:0649) põhjapiirini, edasi piki seda ja külade piiri (u 415 m) lääneloodesse ja siis lõunasse piki Jõe-2 (24504:008:1642) ja Atiku (24504:008:0245) katastriüksuste läänepiiri, millest esimene on ühtlasi Koogi ja Jõelähtme ning teine Koogi ja Parasmäe küla piiriks kuni ida-läänesuunalise põlluteeni, mis on ühtlasi Haljava küla piir. Edasi piki tee põhjapiiri ja Haljava küla piiri (u 230 m) läände ja siis (u 205 m) kagusse kuni ristumiseni Mäe teega, piki Mäe tee keskelge kuni Mäe 3 (24504:008:0430) katastriüksuse edelapiirini, piki seda kagu suunas (u 240 m) kõrgepingeliinini, selle all edelasse kuni kõrgepingeliinide ristumiskohani koordinaatidega X: 6585947.3 ja Y: 563823.9;

3) lõunapoolne piiriosa: nimetatud kõrgepingeliinide ristumiskohast piki kõrgepingeliini loodesse kuni Jõelähtme jõe, Parasmäe küla ja Kostivere aleviku piiri ristumiskohani. Sealt piki Parasmäe küla ja Kostivere aleviku piiri itta, põhja, põhjaloodesse kuni Maardu-Raasiku teeni (tee nr 11103, 24508:001:0001). Edasi ümber Kostivere aleviku piki selle piiri kuni Kostivere-Vandjala teeni (tee nr 11107, 24508:008:0227) piki selle teemaa loodepiiri magistraalkraavini, selle teljel loodesse Aruküla-Kostivere tee (tee nr 11304, 24504:003:0213) alt läbi ja põhja suunas Maardu-Raasiku tee (nr 11103) teemaa põhjapiirile, piki seda Maardu mõisa teeni (nr 11102) ja sealt edasi edelasse (u 60 m) kuni Maardu järve suubuva kraavini;

4) läänepoolne piiriosa: Maardu ja Saha külade vahelise Maardu järve suubuva kraavi teljel põhja kuni Endla (24504:003:0157) katastriüksuse loodepiirini, edasi piki seda ja Ritsu (24504:003:0146) katastriüksuse loodepiiri kirdesse (u 120 m) kuni ristumiseni põhjapoolse kraaviga, sealt itta Önge tee ja ida-läänesuunalise tee teederisti ning sealt piki viimati nimetatud teed itta Maardu mõisa tee (tee nr 11102, 24504:003:0215) teemaa idapiirini. Mõõda nimetatud tee idapiiri põhja kuni Marja (24504:003:0160) katastriüksuse edelanurgani, piki Marja katastriüksuse kagupiiri kraavini, piki seda itta ning selle mõttelist pikendust mõõda kuni Maardukivi (24504:003:0916) katastriüksuse põhjanurgani. Edasi piki Maardu lõunakarjääri (24504:003:0916) katastriüksuse lõuna- ja idapiiri kuni Otsa

(24504:008:0709) katastriüksuseni, piki selle lääne- ja põhjapiiri ning edasi piki Aara (24504:008:0481) katastriüksuse lõunapiiri (kokku u 330 m) kuni lõikumiseni kraaviga. Edasi kulgeb piir piki kraavi loodesse ja kirdesse üle Tallinn-Narva maantee (tee nr 1, 24504:003:0548) kuni Vana-Narva maantee lõunaservani, sealt läände (u 30 m) ja edasi põhja piki põhja suunas kulgevat teed kuni Ületee (24504:004:1060) katastriüksuse kõige põhjapoolsema nurgani ja sealt otse põhja (u 50 m) kuni põhjakarjääri kraavi lõunaservani. Piki põhjakarjääri lõunakallast läheb piir kirdesse kuni Rebala-Ülgase endise ühendusteeni, sealt (u 190 m) lõunasse kuni olemasoleva Rebala külast tuleva teeni, sealt piki Rebala tee lõuna- ja idapiiri kuni Veskimäe (24504:004:1097) katastriüksuseni, piki selle kagupiiri, mis on ühtlasi ka Rebala ja Ülgase küla piiriks, kuni kohtumiseni Jaagu I (24504:004:0176) katastriüksuse läänenurgaga, mis on ka Rebala, Ülgase ja Kostiranna külapiiride ühine nurk.

(2) Muinsuskaitseala kaitsevööndi põhjapiir on merepiir. Idapiir kulgeb piki Jägala jõge ülesvoolu kuni Manniva ja Jõesuu külade piirini, edasi piki Manniva külapiiri kuni Talismaa maaüksuse läänenurgani (koordinaadid X: 6592506.3 ja Y: 564713.5) ehk muinsuskaitseala piirini. Kaitsevööndi läänepiir algab alates Rebala, Ülgase ja Kostiranna külade piiri ristumiskohast ning kulgeb piki Kostiranna külapiiri loodesse ja kirdesse kuni merepiirini.

(3) Muinsuskaitseala ning muinsuskaitseala kaitsevööndi piir on esitatud plaanil määruse lisas.

(4) Plaani ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu vastuolo korral lähtutakse plaanil esitatust.

3. peatükk

MUINSUSKAITSEALAL JA SELLE KAITSEVÖÖNDIS KEHTIVAD NÕUDED NING KITSENDUSED

§ 5. Muinsuskaitsealal kehtivate nõuete ning kitsenduste täpsustamine

(1) Muinsuskaitsealal tuleb arvestada muinsuskaitseaduses sätestatud piiranguid ja kohustusi käesolevas määruses sätestatud erisustega.

(2) Muinsuskaitseala territooriumil asuvatele mälestistele kehtestatakse kaitsevööndid.

§ 6. Muinsuskaitsealale ja seal paiknevatele ehitistele laienevates kitsendustes tehtavad leevendused

(1) Muinsuskaitsealal kehtivad muinsuskaitseaduse § 24 lõikes 1 sätestatud kitsendused juhul, kui käesolevas määruses ei ole määratud nendele leevendusi.

(2) Kinnisasjal, millel ei paikne kinnismälestist või selle kaitsevööndit, ei ole vaja taotleda Muinsuskaitseameti kirjalikku luba järgmisteks töödeks ja tegevusteks:

1) kuni 2,5 meetri kõrguse ja kuni 20 ruutmeetrise ehitisealuse pinnaga rajatise püstitamiseks ja sellega seotud kaeve-, mulla- ja haljastustöödeks elamumaa sihtotstarbega hoonestatud kinnisasjal;

2) raie- ja haljastustöödeks, mida ei tehta avatud maastikul, ning raie- ja haljastustööde ning maaharimisega seotud kaeve- ja maaparandustöödeks;

3) teede, trasside ja võrkude rajamisega seotud kaevetöödeks.

§ 7. Muinsuskaitseala kaitsevööndis kehtivad kitsendused

(1) Muinsuskaitseala kaitsevööndi hoonestamisel tuleb vältida järske kontraste hoonestuse mastaapsuses vahetult muinsuskaitseala piiri ääres ning tagada muinsuskaitsealale avanevate oluliste kaugvaadete ning maastikuilme säilimine.

(2) Muinsuskaitseameti ja Jõelähtme Vallavalitsuse loata on muinsuskaitseala kaitsevööndis keelatud:

- 1) püstitada välismõõtmete tõttu muinsuskaitseala vaadeldavust häirivaid või olulisi muinsuskaitsealale avanevaid kaugvaateid varjavaid ehitisi;
- 2) püstitada muinsuskaitseala välispiirile välismõõtmetelt või ehitusmahult muinsuskaitseala või tema välispiiriga vahetult külgneva hoonestuse suhtes mastaapidelt mittesobivaid ehitisi;
- 3) paigaldada olulistele vaatesuundadele avanevaid kaug- ja sisevaateid katvaid või oluliselt varjavaid reklaame, tehnilisi rajatisi või muid konstruktsioone.

4. peatükk

MUINSUSKAITSE KORRALDAJATE TÖÖJAOTUS JA KOOSTÖÖ KAITSTAVA LOODUSOBJEKTI VALITSEJAGA

§ 8. Muinsuskaitse korraldajate tööjaotus

(1) Riiklikku järelevalvet muinsuskaitseaduse ja selle alusel kehtestatud nõuete järgmise üle muinsuskaitsealal ja muinsuskaitseala kaitsevööndis teeb Muinsuskaitseamet.

(2) Vallavalitsus võib täita muinsuskaitsealaseid riiklikke kohustusi Muinsuskaitseameti ja Jõelähtme vallavolikogu vahelise halduslepingu kohaselt.

§ 9. Muinsuskaitse korraldajate ja kaitstava loodusobjekti valitseja koostöö

Muinsuskaitsealal asuvate kaitstavate loodusobjektide ja muinsuskaitseala kaitset korraldavad koostöös kaitstavate loodusobjektide valitseja, Muinsuskaitseamet ning Jõelähtme Vallavalitsus.

5. peatükk

RAKENDUSSÄTE

§ 10. Vabariigi Valitsuse määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 10. veebruari 1998. a määrus nr 30 „Rebala muinsuskaitseala põhimääruse ja piiri kinnitamine“ tunnistatakse kehtetuks.

Peaminister
Andrus Ansip

Kultuuriminister
Rein Lang

Riigisekretär
Heiki Loot

Lisa: muinsuskaitseala plaan